

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקנד

ערב שבת קודש
פרשת וירא
י"ח במרחשוון ה'תשע"ג

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו – המרכז

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת וירא

ח"י במרחשוון

הפטרה: "ואשה אחת... ותשא את בנה ותצא" (מלכים ב, ד, א'לז)¹.

יום שני

כ' במרחשוון

יום הולדת את כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, בשנת תרכ"א.²

יום סגולה, שבו ה'מזלו גובר' של הנשיא פועל התגברות בעבודתם של חסידים ושל כלל ישראל, ועלידים - בכל העולם כולו.³

מהוראות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו:

ביום זה, צריך כל אחד ואחד לקבל החלטות טובות להוסיף בהפצת המעיינות חוצה, לכל לראש - בנוגע לעצמו... ועוד ועיקר - הפצת התורה והמצוות והפצת היהדות בכללותה, חדורים

1 ספר המנהגים עמ' 32. לוח כולל חב"ד.

2 ראה בדבר הולדתו וברית המילה שלו, ברשימות מדברי ימי חייו שנדפסו בראש קונטרס 'חנוך לנער', וב'ספר התולדות - אדמו"ר מהורש"ב, הוצאת קה"ת, כפר חב"ד תשל"ו, פרק א.

3 "להעיר, שהקביעות דכ"ף מרחשוון היא לעולם באותו יום שבו חל ראש השנה (סה"ש תש"נ ח"א עמ' 118 הערה 89). והוא "יום החמישים" מראש השנה, שמורה על שער הנו"ן, בחינת הכתר (השידך לכ"ף מרחשוון) - שוליהגיליון שם.

4 ספר השיחות תשמ"ח ח"א עמ' 70.

5 ספר השיחות תשמ"ז ח"א עמ' 496 (מונה), ובסגנון אחר בספר השיחות תשמ"ז ח"א עמ' 69.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקנד

ערב שבת קודש

פרשת וירא

י"ח במרחשוון ה'תשע"ג

יוצא לאור עלידי

מכון ליובאוויטש שעלידי

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ז במרחשוון ה'תשע"ג - כ"ד במרחשוון ה'תשע"ג

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ז במרחשוון	הלכות נזקי ממון פרק ט-יא.	הלי יבום וחליצה.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע רמא.
ש"ק	י"ח במרחשוון	פרק יב-יד.	פרק ב.	מ"ע רמא.
א'	י"ט במרחשוון	הלכות גניבה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ג.	מל"ת רמד. מ"ע רלט.
ב'	כ' במרחשוון	פרק ד-ו.	פרק ד.	מ"ע רח. מל"ת רעא. ערב.
ג'	כ"א במרחשוון	פרק ז-ט.	פרק ה.	מל"ת רמו. רמג.
ד'	כ"ב במרחשוון	הלכות גזילה ואבידה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ו.	מל"ת רמה.
ה'	כ"ג במרחשוון	פרק ד-ו.	פרק ז.	מל"ת רמז.
ו'	כ"ד במרחשוון	פרק ז-ט.	פרק ח.	מל"ת רסה.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	זמן ק"ש	חצות והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	'120 ד' לפני הזריחה	'72 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ז במרחשוון	3.58	4.45	5.06	6.06	8.39	11.24	11.54	4.49.8	5.15
ש"ק, י"ח במ"ח	3.59	4.46	5.07	6.06	8.40	11.24	11.54	4.49.0	5.14
א', י"ט במרחשוון	4.00	4.46	5.08	6.07	8.40	11.24	11.54	4.48.1	5.13
ב', כ' במרחשוון	4.00	4.47	5.09	6.08	8.41	11.24	11.54	4.47.3	5.12
ג', כ"א במרחשוון	4.01	4.48	5.10	6.09	8.41	11.24	11.54	4.46.6	5.12
ד', כ"ב במרחשוון	4.02	4.49	5.10	6.10	8.42	11.24	11.54	4.45.8	5.11
ה', כ"ג במרחשוון	4.02	4.49	5.11	6.11	8.42	11.24	11.54	4.45.1	5.10
ו', כ"ד במרחשוון	4.03	4.50	5.12	6.12	8.43	11.24	11.54	4.44.4	5.10

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור החרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	חדה"נ	צה"ש	חדה"נ	צה"ש	חדה"נ	צה"ש	חדה"נ
וירא	4:13	5:26	4:27	5:27	4:18	5:25	4:31	5:28
חיי שרה	4:08	5:21	4:22	5:22	4:12	5:20	4:26	5:24

עורך ראשי: **מנחם מענדל ברוד** • עורך: **נחמיה קפלון** • הגהה: **יוסף יצחק אולידורט**
 מו"ל: מכון ליובאוויטש שעלייד צעיריאגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז
 יו"ר: הרב **יוסף יצחק הכהן אהרונוב**
 כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169
 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474

ארדה נא ואראה (יה, כא)

ארדה נא: ...לסוף מעשיהם (רש"י)

אנשי סדום חטאו במעשיהם הרעים, אבל הקב"ה לא הסתפק בראיית המעשים כשהם לעצמם, אלא גם הסתכל ל"סוף מעשיהם" - האם יתחרטו ויחזרו בתשובה על מעשיהם הרעים, או שהם עתידים להישאר ברישעים.

(ספר המאמרים תש"ג, עמ' 88)

ויגש אברהם (יה, כג)

ויגש אברהם... לדבר קשות, ולפיוס ולתפילה (רש"י)

מידתו של אברהם היא אהבה וחסד. כיצד ייתכן אפוא שאברהם ידבר קשות, ובפרט כלפי הקב"ה, ובכך אף פתח תחילה!?

אלא כשאומרים שמידתו של אברהם היא אהבה וחסד, אין הכוונה (רק) שהיה החסד בטבעו, אלא (בעיקר) שעבד את ה' במידת החסד, לקיים את רצון ה'. ואולם כשבא לידו עניין של הצלת נפשות (כי כבר נגזרה הגזירה ונשלחו המלאכים להפוך את סדום), ולא היתה לפניו דרך אחרת אלא לתבוע מהקב"ה ולדבר עמו קשות, כדי לבטל את הגזירה - לא עשה אברהם שום חשבונות, ונכנס תיכף בכל התוקף הדרוש באותה שעה, אף אם הדבר היה בניגוד לטבעו.

נמצאנו למדים, שכשבא לאדם עניין הנוגע להצלת נפש מישראל, בגשמיות או ברוחניות, עליו להתעסק בזה בכל כוחו, ובכל האמצעים האפשריים, גם אם זה מנוגד לטבעו.

(לקוטי שיחות כרך י, עמ' 58-59)

כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה (כא, יב)

שמע בקולה: למדנו שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות (רש"י)

אף שבדרך כלל היה אברהם בדרגה נעלית יותר משרה (שהרי איש ואשה הם בדוגמת משפיע ומקבל), בכל זאת בנבואה היה טפל אליה.

נבואה ורוח-הקודש תלויים במידת שייכותו של הצדיק לעולם. ומכיוון שאברהם היה מרומם ומנותק לגמרי מהעולם, ולעומתו, שרה היתה שייכת לעולם, לפיכך בנבואה היה אברהם טפל לשרה. זה גם ההסבר שהיו צדיקים גדולים שלא היתה להם רוח-הקודש, ואילו צדיקים פחותי דרגה מהם, הייתה להם רוח-הקודש.

הבדל זה, במידת שייכותם לעולם, בא לידי ביטוי גם ביחסם אל ישמעאל: אברהם אמר "לו ישמעאל יחיה לפניך" (כי הוא ראה את ישמעאל מצד דרגתו ובחינתו שלו, של אברהם). אך שרה אמרה "גרש האמה הזאת ואת בנה" (כי היא הכירה אותו כפי שהוא בעולם).

(ביאורי הזוהר לאדמו"ר האמצעי, חיי-שרה, דף יג)

פרשת וירא

וירא אליו ה' (יה,א)

כשהיה אדמו"ר הרש"ב ילד קטן, נכנס פעם אחת אל זקנו, אדמו"ר הצמח-צדק, בשבת פרשת וירא, והתחיל לבכות, באמרו: מדוע נראה ה' אל אברהם אבינו ולנו אינו נראה? ענה הצמח-צדק: כשיהודי, צדיק, בן תשעים ותשע שנה, מחליט שעליו למול את עצמו – ראוי וכדאי הוא שה' יתגלה אליו.

(היום יום ט' במרחשוון)

יש לשאול, הרי גם בפרשה הקודמת נאמר "וירא ה' אל אברם" (יב, ז. יא), ומדוע לא שאל הילד על אותו "וירא".

יש לומר, שה"וירא" שבפרשת לך-לך היה קשור במעלתו של אברהם אבינו, וברור שלא עלה על דעתו של הילד להשוות את עצמו לאברהם ולהקשות מדוע לא זכה למה שזכה אברהם. ואילו ה"וירא" שבפרשתנו לא היה מפני דרגתו הנעלית של אברהם, אלא מפני מידת חסדו של הקב"ה, כפירוש רש"י "לבקר את החולה", היינו עניין של גמילות חסדים. ומכאן שאלתו של הילד: מדוע אין הקב"ה גומל חסד גם עמו? על כך ענה הצמח-צדק, שאמנם ה"וירא" היה מפני חסדו של הקב"ה, אך בכל-זאת צריכים להיות 'כלי', ואברהם זכה לכך בגלל החלטתו למול את עצמו.

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 61)

סיפור זה מלמדנו, שאפילו אצל ילד קטן אפשר לעורר תשוקה לרוחניות ולאלוקות, ועד לתשוקה נפלאה המביאה לידי בכי. וזאת – על-ידי החינוך הראוי.

ואין סתירה מדברי הרמב"ם הידועים על דרך הלימוד עם ילד קטן, שיש לעוררו "בדברים שהם אהובים אצלו", כגון אגוזים. שכן אירוע זה גילה דרך חדשה ופתח 'צינור חדש', שיוכלו לחנך ילד שרוחניותו ואלוקותו הם "דברים שהם אהובים אצלו".

(לקוטי שיחות כרך כ, עמ' 66)

ויקה חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה ויתן לפניהם (יה,ח)

כיצד נתן אברהם לאורחיו בשר עם חלב? אלא אברהם אבינו הגיש לאורחים הן מאכלי חלב הן מאכלי בשר, לבחירתם. מובן שמי שאכל חלב לא אכל בשר, ולהפך.

ומה שנתן להם שלושה לשונות, אף-על-פי שנתן גם חמאה וחלב, הוא כדי שתהיה הבחירה ביד כל אחד ואחד מאורחיו, אם לאכול מהחלב או מהבשר. זוהי הכנסת אורחים בהידור.

(לקוטי שיחות כרך ו, עמ' 150)

תשוקה תמידית לאלקות אצל כל יהודי

בכיו של בעל יום ההולדת על שהקב"ה לא נגלה אליו, כפי שנגלה אל אברהם אבינו, מעידה על השתוקקותו, עוד כילד קטן, לראות אלוקות במוחש • בכייה זו היתה כעין הכנה והקדמה, והנחת יסוד לעבודתו בכל ימי חייו • גילוי אלוקות במוחש מוצאים הן בסגנון תורתו, באופן של "יתפרנסון מיניה", והן בייסוד ישיבת תומכי-תמימים • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ההולדת:

כאשר היה הרבי נ"ע ילד (בן ארבע או חמש שנים) נכנס אל סבו כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק (כדי לקבל את ברכתו בשייכות עם יום הולדתו)⁴, ובכניסתו החל לבכות, באומרו: שלמד בחדר "וירא אליו ה'", והוא בוכה על כך שהקב"ה נגלה לאברהם אבינו, ואילו אלינו (אלי) אין הוא מתגלה!?

השיב לו הצמח-צדק: כשיהודי צדיק, בן תשעים ותשע שנים, מחליט שעליו למול את עצמו, מגיע לו ("איז ער ווערט") שהקב"ה יתגלה אליו.

מכיוון שסיפור זה קשור וסופר (על-ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר) בקשר עם יום ההולדת של הרבי נ"ע, שהוא יום כללי בחייו (במכל-שכן מיום הולדתו של כל אדם)⁵, יום שבו "מזלו גובר"

(4) ולהעיר שקביעות כ' חשוון בשנת תרכ"ו (בהיות אדנ"ע בן חמש שנים) היתה ביום חמישי בשבוע, כמו בקביעות שנה זו.

(5) ראה בארוכה ספר-השיחות תשמ"ח ח"ב עמ' 398 ואילך. וש"נ.

(6) ראה ירושלמי ר"ה פ"ג ה"ח. ובקרבן העדה, וראה סה"ש שם

א. בקשר עם פרשת וירא וכ"ף מרחשוון, יום הולדת כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע¹ – שמתברך משבת זה² – ידוע הסיפור שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר³ (וציווה להדפיסו) אודות אביו, בעל יום

(1) כ' חשוון תרכ"א – שנת כתר"א כלשון הצ"צ (היום יום כ' חשוון). וראה קונטרס "חנוך לנער" בהקדמה (עמ' 8) דברי הצ"צ בעת קריאת שם בעל יום ההולדת: "נולד כ' חשוון תרכ"א, שיש בו שני כפ"ן, שהוא רומז לכתרא עילאה".

(2) שבת מיניה מתברכין כולהו יומין* (זח"ב סג.ב, פח.א). ובשנה זו הוא גם יום חמישה-עשר בחודש, אשר בו "קיימא סיהרא – כל ענייני החודש – באשלמותא" (זח"א קנ.רע"א. ח"ב פה.א. רטו.א. רכה, סע"ב. שמו"ר פט"ו, כו. ועוד), ועל-אחת-כמה-זכמה עניינים הקשורים עם ישראל הדומין ומונין ללבנה (סוכה כט.א. ב"ר פ"ו. ג. זח"א רל.ב). ועל-אחת-כמה-זכמה בקשר עם נשיא ישראל, שהנשיא הוא הכל (פרש"י חוקת כא.א). ולהעיר שההכנות להולדת כ"ק אדנ"ע התחילו עוד קודם כ"ף מרחשוון – ראה בארוכה חנוך לנער עמ' 6 ואילך.]*ולהעיר שגם יום ההולדת בשנת כתר"א ה' ביום שני בשבוע (חנוך לנער ע' 7), שמתברך מש"פ וירא].

(3) ש"פ וירא, כ"ף מרחשוון תרצ"ג. נדפס (בקינור) ב"היום יום ט' חשוון, וראה לקו"ש ח"א פ' וירא. ח"ה כ'מרחשוון. שם עמ' 321. חט"ו וירא – כ' מרחשוון. ח"כ וירא. ועוד.

"יום הבהיר והקדוש"

רחמנות על הקב"ה...

אאמו"ר נ"ע [=הרש"ב] והרז"א למדו אצל שלום מקאדין. אאמו"ר נ"ע היה מאריך בתפילה והיה מתחיל להתפלל מוקדם. המלמד התאונן לפני אימו, הרבנית נ"ע, שלאחר התפילה הוא נשאר בלי כוחות, וכן בשעת הלימוד עיקר רצונו לא כליכך בלימוד אלא בקיום, לקיים את מה שהוא לומד. הרבנית סיפרה זאת לאדמו"ר מוהר"ש נ"ע, והוא אמר: עוד נראה.

פעם אחת, ביום חול, כאשר אאמו"ר [הרש"ב] עמד באמצע התפילה, כשטליתו מעל לראשו, וניגון בפיו, הרים אדמו"ר מוהר"ש את הטלית... עיניו היו בורקות ומרוב דבקות לא הרגיש אאמו"ר [הרש"ב] כלל בכל העניין.

אמר אז אדמו"ר מוהר"ש לרבנית: נו, הלב הרי מרגיש שלא ראוי לצוותו. הוא, מצד כיבוד אב יציית, אך זו תהיה רחמנות כפולה: רחמנות עליו לקחת זאת ממנו, ורחמנות שנייה – על הקב"ה, לקחת ממנו את הנחת-רוח שיש מן למעלה.

(ספר השיחות תש"ו עמ' 82, תרגום מידיש)

מאמר ליום ההולדת

הערב הזה הוא אור ליום ב' כ' במרחשוון, יום הבהיר והקדוש בעולמי, אשר בו ביום זרח שמשי, יום הולדת הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע הכ"מ.

[. .] ביום י"ט אור לכ' לחודש מרחשוון, אחר תפילת ערבית, הייתי נכנס לחדר כ"ק אאמו"ר הרה"ק, ועל"פי ציווי הייתי סוגר את הדלת בעדנו. בחדר שלפני חדרו של הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק היו מוכנים בגדי השבת-קודש שלי והייתי לובשם, ונכנס לחדרו של הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק, והוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק יושב על כיסאו, לבוש בבגדי שבת-קודש, ואחר הברכה בברכת מזל-טוב, היה הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק אומר מאמר דא"ח, כשעה ויותר.

אחרי כן היה מבאר איזה עניינים מהמאמר שאמר, והיה מספר איזה סיפור. אחרי כן היינו לומדים עד שעה אחת עשרה לילה. ולמחרתו היה חוזר המאמר, והיה מספר סיפורים שונים, ותנאי עיקרי היה, אשר איש לא ידע מזה.

(רשימת כ"ק אדמו"ר הרי"צ, ספר השיחות תרפ"א עמ' 11-12)

לומר בלי הכנה!?

...סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר אודות הנהגת אביו, שבאחת מנסיעותיו, שבה נהג להעלים את זהותו (שלא ידעו מי הוא), אירע פעם אחת שבבואו לבית-הכנסת בשבת (או ביום-טוב), ובחשבו שלא יודעים מי הוא – קראוהו לפתע לעלות ל'מפטיר' (אם משום שנתגלתה זהותו, אם מסיבה אחרת). – מכיון שלא ציפה לכך, ביקש שימתינו כמה רגעים, לקח חומש ונכנס לחדר צדדי ועבר לעצמו על ההפטרה, ורק אחר-כך עלה למפטיר.

[. .] נמצאנו למדים עד כמה היה כ"ק אדמו"ר נ"ע זהיר – על-דרך לשון חז"ל "במאי זהיר טפיו" – בהנהגה של "אמרה ד' פעמים בינו לבין עצמו".

(תורת מנחם [תשט"ז] כרך טו, עמ' 135)

כל נשיא הנמצאים אצלו בהדגשה יתירה; וכמדובר כמה פעמים, שמותר וכדאי להתעכב על כך כשיכולה לבוא מזה הוספה ביראת שמים והוראה בעבודת ה'¹¹.

המעלה והחידוש דחסידות חב"ד בכלל – של כל נשיאי חב"ד – הוא בהלבשת פנימיות התורה בשכל והבנה והשגה (חכמה בינה דעת), באופן ש"יתפרנסון מיניה"¹², שכולם יוכלו להבין עם שכלם האנושי (עד בשכל נפש הבהמית), באופן שאלוקות תהיה מונחת אצלו ותהיה עניין מוחשי, ובאופן – שמזה ("דע את אלוקי אביך"¹³) תבוא הוספה בעבודת ה' בפועל ("ועבדהו בלב שלם"), כידוע שמדעת נולדות המידות, "הדעת הוא קיום המידות וחיותן והוא כולל חסד וגבורה, פירוש אהבה וענפיה ויראה וענפיה"¹⁴, אשר הינן שורש כל תרי"ג מצוות (אהבה – השורש לרמ"ח מצוות עשה, ויראה – שורש שס"ה מצוות לא תעשה)¹⁵.

בזה גופא רואים באופן בולט הדגשה מיוחדת בתורת החסידות של בעל יום ההולדת, כ"ק אדמו"ר נ"ע – שענייני החסידות במאמריו הינם בביאור יותר רחב ובהבנה והשגה שכלית יותר, מכפי שהם (בגלוי) במאמרי רבותינו נשיאינו שקדמו¹⁶, עד שמביא את העניינים במסקנה, באופן שיכולים ללמוד מזה בקלות, לימוד בנוגע לעבודת ה' במעשה בפועל [...].

וכידוע פתגם חסידים הראשונים, שכ"ק אדמו"ר נ"ע הוא "הרמב"ם דתורת החסידות", כיוון שהעניינים במאמרי החסידות שלו הינם "הלכה קבועה ומסודרה בהסבר של העניין, דבר דבר על אופןו"¹⁷, עד שיכולים ללמוד מזה "הלכה" (בפנימיות התורה) עד בעבודה בפועל.

שזהו על-דרך החידוש של הרמב"ם (לגבי גדולי

יום שכולל בתוכו את העבודה במשך כל השנה כולה ובמשך כל ימי חייו¹⁸ [ובפרט שזה אירע כאשר הרבי נ"ע נכנס אל הצמח-צדק לקבל ברכה בשייכות ליום הולדתו] – מסתבר לומר, שסיפור זה קשור, ומבטא נקודה בעבודה הכללית של כ"ק אדמו"ר נ"ע, ובמיוחד – כשנעשה נשיא הדור⁷.

ונוסף לזה: להיותו סיפור של נשיא הדור, אשר "הנשיא הוא הכל"⁸, ובפרט שהסיפור סופר ונדפס לדורות⁹ – מובן, שיכולים וצריכים ללמוד ממנו הוראה כללית בנוגע לעבודתו של כל יהודי¹⁰, החל – מאותו דור, ועל-ידי בנו יחידו ממלא מקומו, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (אשר סיפר זאת) – הרי זה נמשך לכל בני-ישראל של אותו הדור, וכך נמשך עד סוף כל הדורות [...].

ב. וביאור העניין:

בו בזמן שכל נשיאי ישראל ונשיאי חב"ד משתווים בכך שכל אחד מהם הוא נשיא, "מאור הגדול", הרי יש לכל נשיא עניינים מיוחדים הנמצאים אצלו בהדגשה מיוחדת, שבהם הוא (בגלוי) מיוחד ומחולק משאר הנשיאים.

– ואף-על-פי שאין איתנו יודע עד מה להיכנס ולחלק בין "מאור הגדול" אחד לשני [ובפרט נשיאי חב"ד, שבחב"ד צריכים העמקה יתירה בחכמה, בינה ודעת לפני שבאים להחלטה וכו'] – אבל רואים בגלוי דברים מסויימים בולטים אצל

עמ' 440 ואילך.

(7) דאף שהסיפור אירע בהיותו ילד קטן, הרי "בוצין בוצין מקטפיה ידיע" (ברכות מח, רע"א). וכידוע כמה סיפורי צדיקים ונשיאי ישראל, שגם בקטנותם היו נראים כמה וכמה עניינים נעלים המורים על גדלותם, וכפי שנתגלה (לכולם) לאחרי שנתגדלו [ע"ד שנאמר גבי משה בזמן הולדתו (שמות ב, ב) – "ותרא אותו כי טוב הוא", ודחו"ל "נתמלא הבית כולו אור" (סוטה יב, א)]. ובנוגע לרבותינו נשיאינו, וכמדוגש בנדוד בדברי הצ"צ בקשר עם הולדת אדנ"ע בכ' חשוון בשנת תת"א, שזה רומז לכתרא עילאה, המורה על הכרתו בכתר הנשיאות – כפי שנתגלה לאחרי זמן.

(8) פרש"י חוקת כא, כא.

(9) כפתגם הצ"צ שדבר שבדפוס הוא לדורות (אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב עמ' שפב).

(10) במכ"ש וק"ו מזה שצ"ל לימוד והוראה מכל דבר אשר רואים או שומעים, כתורת הבעש"ט (כתר-שם-טוב (הוצאת קה"ת) סקכ"ז ואילך. ושי"נ).

11) עמ"ש בקונטרס עץ החיים עמ' 88. אגרות קודש כ"ק

אדנ"ע ח"ב עמ' תשכ. וראה ס' השיחות תש"ב ס"ע 83 ואילך.

12) ל' התקו"ז ת"ז בסופו. וראה מקדש מלך בהקדמתו לספרו.

כסא מלך לתקו"ז שם. ועוד.

13) דה"א כח.ט. וראה תניא קו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח

(קנו,ב).

14) תניא ספ"ג.

15) שם רפ"ד.

16) ראה גם לקו"ש חכ"ה עמ' 314. חכ"ז עמ' 27.

17) לקו"ד ח"ב קצו, א – בשם הרשב"ץ.

"למרבה הפלא תיכף באותו יום שלח לי בחזרה פקס וכך כתב לי: 'להפתעתי מצאתי את שני מכתבי דודך לרבי, ואת המענות של הרבי אלי, אלא שדא עקא, שאחרי שהוקלדו המענות על-ידי המזכיר, לא הספיק הרבי לחתמם, ונשארו מוכנים ומחכים לחתימה בתוך הספר שלהם. מצרף אני בזה תצלום שני המכתבים, והמענות הבלתי חתומים'.

"מהמשך מכתבו של הרב לוין ומצילומי המכתבים המובאים להלן מתברר כך:

"בשלהי אלול תש"מ שלח ר' משה אל הרבי שני כרכים של 'בית גנזי' על התורה, שהוציא לאור בתשל"ט [במכונת כתיבה ובמספר עותקים מצומצם]. נוסף לזה צירף כמה עמודים כתובים במכונת כתיבה, בעניין כוונת התקיעות לבעש"ט [תוכנם נדפס באורי וישעי ח"א מהדו"ב עמ' צ"ה קל"ז ואילך].

"הספרים עם הדפים המצורפים הגיעו אל הרבי עוד לפני ראש-השנה, ותיכף הכתיב למזכיר את נוסח המכתב: "הרה"ג... צנמ"ס [=צנא מלא ספרא] מו"ה משה שי, מאשר הנני קבלת מכתבו בצירוף ספריו, ותשואות חן". את זה הוסיף לנוסח הקבוע של ברכת השנה והוסיף "בכבוד ובברכה", אך לא הגיע לשלב החתימה ונשאר עם הדפים מונח בין דפי הספר.

"שנה לאחר מכן, בכ"ה אלול תשמ"א, שלח שוב ר' משה אל הרבי כרך ג' של 'בית גנזי' ושם הדפיס בתוך הספר את אותם דפים ששלח לרבי בשנה שעברה. בהקדשתו הוסיף שלא התקבל אישור מהספרים והמכתב ששלח שנה שעברה.

"גם הפעם עוד קודם ראש-השנה הספיק הרבי להכתיב את הנוסח: 'מאשר הנני קבלת מכתבו בצירוף ספרו בית גנזי ח"ג, ותשואות חן, ולמטה הוסיף 'שני חלקים הראשונים של ספרו הנ"ל נתקבלו בעתו, ואתו הסליחה על איחור האישור'. אך גם אישור זה לא נחתם ולא נשלח עד עצם היום הזה.

"יש לשער שמחמת העומס האדיר שהיה על הרבי בימי תשרי, קבלת אורחים, פדינות, התועדויות וכו' וכו' לא ראה הרבי שעת הכושר לכתוב הערות וכו', ואולי שם המכתב בין דפי

הספר כדי שאחרי תשרי יפנה מזמנו לכתוב כמה שורות ולחתום על המכתב, אך לא אסתייעא מילתא, והכול בידי שמים ובהשגחה.

"במכתבו הנ"ל צירף הרב לוין גם רשימה של אחד-עשר ספרים בנגלה ונסתר ששלח ר' משה אל הרבי במהלך השנים מתשכ"ז ועד ערוב ימיו בתשנ"ג [אחרי האירוע בכ"ז אדר - בעת שלא מסר הרבי תשובות בפה או בכתב. גם אז שלח אל הרבי את ספרו 'בית גנזי' על שבת, שני חלקים]."

"אקווה כי אדמו"ר יעיין בהם"

הנה שניים ממכתביו, שכתב הרב משה לוריא לרבי:

"ב"ה יום ה' לסדר תבוא פעה"ק ירושלים תבובב"א

"כבוד מרן אדמו"ר שליט"א

"שולח הנני לכ"ק אדמו"ר שליט"א ב' חלקי ספר 'בית גנזי' שחברתי בעזה"ית על התורה לפי כתבי האריז"ל והבעש"ט זיע"א, ותקוותי כי אדמו"ר שליט"א ישים עיניו בהם.

"לפני כעשר שנים הוצאתי לאור ב' חלקי ספר 'אבני שהם' בעניני ריבית ומקוואות, ונשלחו לאדמו"ר שליט"א ע"י הרה"ח רבי גרשון הינך כהן הי"ו מפעיה"ק, כמו כן רצוף במכתב מה שרשמתי בענין כוונת התקיעות לבעש"ט שנדפסו בסידור אדמו"ר הזקן נ"ע. אקווה כי אדמו"ר יעיין בהם.

מאת

"משה בן שרה שושנה לוריא".

המכתב השני:

"ב"ה כ"ה אלול תשמ"א ירושלים תו"ב

"כבוד הוד כ"ק אדמו"ר שליט"א

"הנני מתכבד לשלוח ספר בית גנזי ח"ג אחרי ששלחתי לפני שנה ב' חלקים הראשונים. עדיין לא נתקבל אישור. גם שלחתי שם מכתב בענין כוונת התקיעות לבעש"ט זיע"א וקונטרס זה מודפס עתה בח"ג שאני שולח. ואשמח לכבוד מאדמו"ר שליט"א להעיר הערותיו.

"משה בן שרה שושנה

"מלומדי ישיבת שער השמים ירושלים".

ישראל המחברים לפניו ולאחריו), וכפי שהרמב"ם כותב בהקדמתו לספרו "משנה תורה": "וראיתי לחבר דברים המתבררים כו' בלשון ברורה ודרך קצרה עד שתהא תורה שבעל-פה סדורה בפי הכל כו' עד שיהיו כל הדינים גלויין כו' בדין כל מצווה ומצווה ובדין כל הדברים שתיקנו חכמים ונביאים כו', חיבור זה מקבץ לתורה שבעל-פה כולה כו', לפיכך קראתי שם חיבור זה משנה תורה לפי שאדם קורא בתורה שבכתב תחילה ואחר-כך

בלשון ברורה . . דברים קרובים נכונים כו'", עד שיכולים ללמוד מזה בקלות את המסקנה²⁰ והלכה עד בעבודה בפועל - שלימות ותכלית כל הלימוד כולו.

ג. החידוש והמעלה של כ"ק אדמו"ר נ"ע מודגש גם בכך שייסד את ישיבת תומכי-תמימים²¹: החידוש בישיבה זו הוא, שנקבע, באופן של קביעות והתיישבות (ישיבה)²², סדר הלימוד

ענייני החסידות של כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע הם בביאור יותר רחב ובהבנה והשגה שכלית יותר, מכפי שהם (בגלוי) במאמרי רבותינו נשיאינו שקדמו לו

בישיבה בלימוד הנגלה ולימוד החסידות, וכפי שהם תורה אחת: בנגלה יהיה ניכר החסידות, וחסידות ילמדו ויבינו כפי שמבינים עניין בנגלה²³. על-ידי לימוד הנגלה והחסידות בישיבה, באופן של דיבוק חברים, פלפול התלמידים כו'²⁴ - מלבנים ומבררים את הסוגיה שלומדים - בנגלה ובחסידות - עד שמתבהרת לכל פרטיה²⁵, ומגיעים

קורא בזה ויודע ממנו תורה שבעל-פה כולה". ובפשטות: ספר הרמב"ם הוא ספר של הלכות ("הלכות הלכות"), שמבהיר את ההלכה ודין תורה בכל עניין ועניין, באופן שיכולים לדעת בקלות איך צריכים לנהוג במעשה בפועל (מה-שאיך כן בחיבורים שלפני הרמב"ם, "ואין צריך לומר הגמרא עצמה כו' צריכין דעת רחבה ונפש חכמה וזמן ארוך ואחר-כך יודע מהם הדרך הנכונה בדברים האסורים ומותרים ושאר דיני התורה היאך הוא"¹⁸).

שזוהי שלימות ותכלית לימוד התורה בכלל - תלמוד גדול שמביא לידי מעשה¹⁹, כיוון שעל-ידי המעשה מתגלה האמת של תורה במוחש, בעשייה בפועל.

ועל-דרך זה מובן גם בנוגע לכ"ק אדמו"ר נ"ע, "הרמב"ם דתורת החסידות" - שהחידוש והמעלה שלו בתורת החסידות היא בדוגמת החידוש של הרמב"ם בתורת הנגלה - שבמאמרי החסידות שלו מתבטאת תורת החסידות "בדברים המתבררים,

(18) וזהו מהטעמים על ההשתדלות גדולה בלימוד שיעורי יומי בספר הרמב"ם, מה טוב - ג' פרקים ליום, ועכ"פ - פרק א' ליום, או ספר המצוות להרמב"ם, כמדובר כמ"פ בארוכה (לקו"ש חכ"ז עמ' 229 ואילך. ועוד).

(19) קידושין מ.ב. וש"נ.

(20) ראה ס' השיחות תש"א עמ' 160, שאדני"ע נקרא בשם זקני החסידים בתואר "דער חובת הלבבות פון תורת און עבודת החסידות", שהחידוש בחוה"ל הוא שבכל השערים - הן אין די צונגענגליכע פארשטאנדליכע שערים. און הן אין די שווער פארשטאנדליכע צוליב זייער טיפע חקירה - איז אומעטום דא א בחינה, דאס איז א ראייה מוכחת, וואס מאכט קלאר דעם אינהאלט". וכמו"כ היה אצל אדני"ע, שהיה "בעל בחינה", "יעדער זאך וואס ער האט געזאגט, הן אין זיינע חסידות תורה און הן אין עבודת הכלל האט ער דאס פעסט ארויסגעזאגט, נאכדעם ווי די זאך איז ביי אים געווען קלאר דורך א געוויסער בחינה".

(21) ט"ז אלול תרנ"ז.

(22) ראה לקו"ש חכ"ט ע' 280.

(23) ראה בארוכה שיחת כ"ק אדני"ע שמח"ת תרנ"ט (בשעת הקפות) - נדפסה בסה"מ תרנ"ט ע' רכז. אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"י עמ' ד. שסח. וראה לקו"ש חכ"ה עמ' 314.

(24) ראה אבות פ"ו מ"ו.

(25) ראה לקו"ש חכ"ז עמ' 25 ואילך.

א[ב], ב[ני], ב[רק] וכו'...

הגילוי – נכתבו ולא נשלחו!

אחד מגדולי חסידי סלונים בדור האחרון, תלמידו המובהק של בעל 'נתיבות שלום', רבי רפאלי־משה לוריא (מחבר הספרים 'אבני שהם' 'אסיפת שיעורים' ו'בית גנזי'), התבטא פעם בשבח גדולת תורתו של כ"ק אדמו"ר ואמר: "הגה"ק מליובאוויטש זיע"א, ידע 'לקרוא' את הראשונים ולראות מה הם כתבו", וזה היה אצלו השבח הגדול ביותר.

וכך מסופר ב"קובץ זכרון מבית גנזי", בעריכת הרב יוסף־צבי לידר (ניסן תשע"ב, עמ' קיא ואילך):

"באחת משיחותיו האריך פעם [הר"ר משה לוריא הג"ל] לספר אודות כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש ומאופן ידיעת התורה שלו שהיה מבהיל על הרעיון. וסיפר לי שבזמנו שלח אליו את ספריו על מקוואות וריבית, בתקווה שישלח לו עליהם הערות וכו', אך לא קיבל על זה שום תגובה, ואיננו בטוח שהספרים הגיעו ליעדם. עוד הוסיף לספר שבסידור הרב בסופו, וכן בסוף כתר שם טוב בהוצאת קה"ת, נדפסו כוונות התקיעות המיוחסות לבעש"ט זיע"א, וציין עליהם הרבי זיע"ע שלכאורה נראה שאין בהם חידוש, וזה רק תמצית של כוונות האריז"ל. אך אני הוכחתי בס"ד שלאחר העיון היטב נראה שכן יש הבדלים קטנים שמשנים במשמעות, ושלחתי לרבי מכתב שבו כתבתי את כל הנראה לעניות דעתי בעניין זה. אך גם על מכתב זה לא קיבלתי שום תגובה בחזרה, ואינני יודע אם הגיע בכלל אל יעדו. כך סיפר לי בזמנו, והיה ניכר שיש לו חלישות הדעת ועגמת נפש מעניין זה. הלוא הרבי זיע"ע היה מגיב לכל ילד, כידוע ומפורסם.

"וראה זה פלא מנפלאות ההשגחה, בחודש מרחשוון דהאי שתא, תשע"ב, שלחתי פקס אל הספרן הראשי בספריית ליובאוויטש המפורסמת, הגה"ח הרב שלום־דובער לויין שליט"א, וכתבתי לו את תוכן הדברים הנ"ל וביקשתי ממנו שיבדוק העניין, ואם ימצא משהו שישלח לי צילום.

חז"ל "אנכי" – אנא נפשי כתבית יהבית)).
ב. נתבקשתי עניין על־טבעי, שאסע למונטריאול וכו', לא ירדתי לסוף דעתו הקדושה – פלא. דברים נסתרים.

ג. נשאלתי מדוע לומדי התורה ועוסקים בעיון וכו' אינם כותבים על ד' הפרקים הראשונים בהלכות יסודי־התורה להרמב"ם, וסיפרתי לרבי כי אאמו"ר (נתיבות שלום חלק א' נתיבי יסודי התורה) כן כתב בזה.

עד כאן מתוכן ה'יחידות'.
עוד סיפר כ"ק האדמו"ר כי אביו היה שולח לרבי כל ספר שהוציא לאור וכן נהג לשגר הזמנות לנישואי צאצאיו.

הנה אחד המכתבים ששלח כ"ק האדמו"ר בעל 'נתיבות שלום', טרם התמנותו לאדמו"ר, לרבי (באדיבות ספרן ספריית כ"ק אדמו"ר – הרה"ג ר' שלום דובער לויין שליט"א):

"י"ד סיון תשכ"א
"לכ"ק עטרת תפארת ישראל המנהיג הגדול והק' אדמו"ר מלובביץ שליט"א
"בכל הדרת הכבוד הננו מגישים לכ"ק מתנתנו ספר הק' תורת אבותי שהשקענו הרבה כוחות עד שבעז"ה זכינו להוציא לאור מכתבייך ישנים, מאמרי רבות[ינו] הק[דושים] אבות שושלת חסידות סלונים. ותקותנו כי כ"ק ימצא בו דברים קרובים ללבו הטהור, ויעל על שלחן מלאכים מאן מלכי רבנן, והי[ה] זה שכרי.
"בכבוד הראוי
"שלום נח ברזובסקי"

מה אחד יכול לחולל

עוד יש בנותן טעם לצטט כאן קטע ממכתב הרבי להרה"ח ר' טוביה בלוי בימים שבין י' וי"ט כסלו תשכ"א ('תשורה' בלוי, ב' אלול תשס"ה, עמ' 14) ובה הרבי מציין שיש ללמוד מפעולות רבי שלום־נח זצ"ל:

כותב ע[ל] ד[בר] התחדשות חסידות סלונים בירושלים ת"ו והשתדלותו של איש אחד וכו' ומהנכון שירציא ע[ל] ד[בר] ז[ה] באסיפות אנ"ש וצ[עירי] אגון[דת] ח[ב"ד] וכו' בירושלים ת"ו, ת[ל]

תמימים", שניתן על־ידי מייסד הישיבה בשמחת תורה תרנ"ט²⁹, בקשר עם אמירת הפיוט בהקפה שביעית "תומך תמימים הושיעה נא", שישנו על זה הכוח מ"תומך תמימים" שיהיה "הושיעה נא" בכל העניינים, כולל ובמיוחד במילוי הכוונה בהתייחסות הישיבה החל מלימוד התורה תמימה, נגלה וחסידות, עד (כסיום האמירה בהקפה שביעית) – "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", שזה נמשך בעולמות בריאה, יצירה עשייה³⁰, בעבודה בפועל, עד במעשה בפועל, בעולם העשייה הגשמי.

ד. על־פי הנ"ל יש לבאר את הקשר לכייה של בעל יום ההולדת על כך שהקב"ה לא נגלה אליו (אלינו), כפי שנגלה אל אברהם אבינו:

בכיותו של כ"ק אדמו"ר נ"ע מורה על השתוקקותו – עוד כילד קטן – לראות אלוקות במוחש, בעיני בשר. ויש לומר שהיות שכ"ק אדמו"ר נ"ע סיפר את הסיפור (כפי שנמסר על־ידי כ"ק מו"ח אדמו"ר), ובפרט שזה אירע בסמיכות ובקשר עם יום הולדת שלו (יום כללי בחייו) – הרי מובן, שהיתה זו הכנה והקדמה, והנחת יסוד לעבודתו בכל ימי חייו – לגלות אלוקות במוחש כאן למטה. כפי שזה נפעל אחר־כך על־ידי עבודתו בגילוי תורת החסידות והתייחסות ישיבת תומכי־תמימים.

והביאור בזה:
גילוי אלוקות (למטה) הוא ב(ועל־ידי) התורה – דבר ה', חכמתו ורצונו של הקב"ה, ואורייתא וקוב"ה כולא חד³¹, כמאמר חז"ל³² "אנא נפשי כתבית יהבית", הקב"ה הכניס עצמו בתורתו.

וכפי שהיה בגלוי בזמן מתן־תורה, שהקב"ה התגלה (באופן של ראייה) על־ידי ובתורה – "אתה הראת לדעת גו"³³, "הראת ממש בראייה חושית כו', והיינו מפני גילוי רצונו יתברך בעשרת

29 ראה סה"מ תרנ"ט בהוספות עמ' רכזרכח. וש"נ.
30 ראה לקו"ת אמור לא, סע"ג ואילך. אמרייבנה שער הק"ש פ"ע ואילך. שורש מצוות התפילה להצ"צ פכ"ב ואילך. ועוד.
31 ראה זח"ג עג, א. וראה סה"מ ה'ש"ת עמ' 66 בהערה.
32 שבת קה,א (כגריסת העין יעקב).
33 ואתחנן ד,לה.

למסקנת הדבר, עד – בעבודה במעשה בפועל, הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לזולת.

ובכללות – העבודה של "פוצו מעיינותיך חוצה", החל מהפצת מעיינות פנימיות התורה ב"חוצה" שבתורה (נגלה דתורה), באופן שנעשים בגלוי תורה אחת, תורה תמימה²³, וגם ב"חוצה" שבעצמו (הגוף ונפש הבהמית כו'), עד ב"חוצה" שבעולם.

וכפי שאמר כ"ק אדמו"ר נ"ע, שעל־ידי התייחסות הישיבה נשלמת הכוונה דרבותינו נשיאינו ביפוצו מעיינותיך חוצה, על־ידי העמדת תלמידים שהינם "נרות להאיר", וממלאים את תפקידם כ"תמימים", כמבואר במיוחד בשיחה הידועה שלו²⁶ לתלמידי הישיבה בעניין ודיבור־המתחיל "כל היוצא למלחמת בית דוד"²⁷.

מזה רואים בהדגשה יתירה, כיצד על־ידי התייחסות ישיבת תומכי־תמימים על־ידי בעל יום ההולדת – מתוספת שלימות בפעולה שאלוקות תהיה עניין מוחשי על־ידי לימוד החסידות עד באופן של לימוד המביא לידי מעשה, החל מהמעשה של "והעמידו תלמידים הרבה"²⁸ על־ידי התייחסות הישיבה, ובאופן (כפי הכוונה בייסוד הישיבה) שהולך ומתפשט, סניפי הישיבה בכמה מקומות, וכפי שהיה בפועל עוד בזמנו של מייסד הישיבה, ואחר־כך עוד יותר – על־ידי בנו ממלא מקומו, המנהל פועל של הישיבה, עד שמרכז הישיבה הועתק לחצי כדור התחתון, והתייסוד ומתייסדים (על־ידי תלמידי התמימים, בכוח מייסד הישיבה והמנהל פועל) באופן שהולך ומתפשט סניפי הישיבה בכל קצווי תבל (הנקראים בשם "ישיבת תומכי־תמימים", או "אחי תמימים" וכיוצא בזה), המעמידים תלמידי התמימים, על שם שלומדים תורה ומתנהגים בהתאם לרצון וכוונת מייסד הישיבה, על־ידי הפצת המעיינות חוצה, והכוח על זה בא במיוחד משם הישיבה "תומכי־

26 שמח"ת תרס"א – נדפסה בס' השיחות תש"ב עמ' 133. לקו"ד ח"ד תשפז,ב ואילך. וראה גם שיחת ח"י אלול תרנ"ו – נדפסה בסה"ש שם ע' 133. לקו"ד שם תשפכ,א.
27 שבת נו,א.
28 אבות פ"א מ"א.

קשרי ליובאוויטש-סלונים

ביקור והתכתבות של כ"ק אדמו"ר מסלונים עם כ"ק אדמו"ר הרש"ב; בעל ה'נתיבות שלום' עם הרבי, ורשמים מ'יחידות' בנו, ממלא מקומו, האדמו"ר הנוכחי שליט"א • על קשרי תלמידו המובהק של ה'נתיבות שלום', רבי רפאל-משה לוריא זצ"ל, מה אירע לספרים ומכתבים ששלח לרבי, והעובדות שהתבררו בשנה האחרונה • מדוע לומדי תורה אינם עוסקים כראוי בד' הפרקים הראשונים של 'יד החזקה'

עסקן ב'החזקת הדת'

וכו' יוסף-צבי לידר שי', שלזכותו נזקף פרסום החומר ברשימה זו):

האדמו"ר רבי שלום-נח ברזובסקי זצוק"ל (תרע"ג-תשס"א) שימש יותר משנה ר"מ בשיבת אחי-תמימים בתל-אביב (מניסן ת"ש עד אול תש"א), וכמה מסמכים הקשורים בעבודתו בקודש זו צולמו בספר 'ממלכת התורה' עמ' 118. בנו, ממשיך דרכו, כ"ק האדמו"ר רבי שמואל שליט"א, ביקר ב'יחידות' אצל הרבי כחודש שבט תשמ"ג, ולאחרונה גילה טפח מאותה 'יחידות':

א. במהלך השיחה התבטא הרבי כמה פעמים: "אביכם היה אצלי" [והדבר פלא, כי אאמו"ר בפועל מעולם לא יצא מארץ-הקודש. ולדעתי ההסבר בזה על-פי מה שכתב המגיד מקוזניץ (בפירושו להגדה של פסח, גבורות ישראל, ד"ה ובאותות זה המטה בסופו): "ויש אדם שיוכל להביא אליו נשמת אדם ולדבר עמה הגם שהאדם בחיים חיותו", ומכאן שצדיקים יכולים להיפגש בנפשותיהם גם בלי נוכחות הגוף הגשמי. הערת מגיש הרשימה ממ"ל: הרבי עצמו התבטא כגון דא (ראה לדוגמה ברשימת הרה"ג רבי קלמן כהנא - ב'ספר היוכל קרנות צדיק' עמ' תכד): "אף פעם לא היה מר אצלי... אבל לאמיתו של דבר מצוי הוא אצלי... מספריו נמצאים אצלי" (וכדרשת

קשרי ליובאוויטש-סלונים בלטו במיוחד בתקופת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע. זה היה האדמו"ר רבי שמואל ויינברג מסלונים שביקר אצל הרש"ב בכ' בטבת תרס"ב, בקשר ליסוד 'אגודת מחזיקי הדת', ושמו נזכר פעמים רבות באגרות-קדשו.

כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב פונה אליו בשורות הבאות (אגרות קודש מוהרש"ב כרך ג' עמ' שסג): כבוד הרב הקדוש המפורסם שלשלת היוחסין מגזע אראלים ותנשישים דורש טובת עמו בכל לב ובכל נפש בנן של קדושים כשבת תחכמוני מוהר"ר שמואל שליט"א.

ואודותיו מתבטא (שם עמ' שמא; וראה גם 'נשיאי חב"ד ובני דורם' [אה"ק תשל"ב] עמ' 91-93):

הרב מסלאנים... עוסק... בדבר החזקת הדת אשר נחיצות הדבר גדול מאד והרבה רבנים נתעוררו בזה בחוזק.

'להיות' אצל הרבי

הנה כמה אפיזודות על קשרי ליובאוויטש-סלאנים בדור האחרון (תודה מיוחדת להרה"ח

יתירה במאמרי החסידות דרבותינו נשיאינו, כידוע פתגמו של ר' הלל מפאריטש⁴⁷, שכאשר האדמו"ר אומר מאמר חסידות הרי זה כדבר הוי' מהר סיני [ואחר-כך שייך שיהיה בזה שקלא וטריא בשכל גם עם בעל המאמר כו']. ויש לומר שזה בגלוי יותר בתורת החסידות של כ"ק אדמו"ר נ"ע, "הרמב"ם דתורת החסידות", המביאה את המסקנה וההלכה (הקשורה עם "והוי' עמו") עד בעבודה בפועל, כנ"ל.

ויש לומר, שההכנה וההתחלה בעבודה זו

הדברות שהן כללות התורה שהיא פנימיות רצונו יתברך וחכמתו ואין שם הסתר פנים כלל, כמו שכתוב³⁴ כי באור פניך נתת לנו תורת חיים³⁵. ובגילוי³⁶ אלוקות שבתורה עצמה ישנה מעלה בחלק ההלכה שבתורה (כספר הרמב"ם וכיוצא בזה) - "דבר ה' זו הלכה"³⁷, "והוי' עמו"³⁸ שהלכה כמותו³⁹, גילוי שם הוי', שם המפורש⁴⁰, שם העצם⁴¹ ושם המיוחד⁴² (מה-שאינ-כן בחלק השקלא וטריא הגילוי הוא של "אלו ואלו) דברי אלוקים חיים"⁴³).

בכוח מייסד הישיבה והמנהל-פועל שלה, מתרבים סניפי הישיבה בכל קצווי תבל, המעמידים תלמידי התמימים, שלומדים תורה ומתנהגים בהתאם לכוונת המייסד

השתקפה בבכייה ותשוקה של בעל יום ההולדת עוד בהיותו ילד (אבל - "בוצין בוצין מקטפיה ידיע"⁴⁸) שהקב"ה יתגלה אליו כפי שהתגלה לאברהם אבינו - הוא השתוקק לראות אלוקות במוחש;

והשתוקק (בקשר ליום ההולדת שלו) התבטא אחר-כך בעבודתו במשך ימי חייו - באופן אמירת וגילוי תורת החסידות שלו (שבה ועל-ידה נפעל גילוי האלוקות למטה), "דברים המתבררים כו", באופן שישנה המסקנה והלכה, עד שיכולים ללמוד מזה לימוד במעשה בפועל בחיי יום יום, ובהתייחסות ישיבת תומכי-תמימים - שעל-ידי זה הביא כ"ק אדמו"ר נ"ע עוד יותר גילוי אלוקות למטה, באופן שכל אחד יוכל להבין אלוקות בשכלו, וללמוד מזה הלכה ולימוד בחיי היום-יום שלו במעשה בפועל.

ועבודה זו (של כ"ק אדמו"ר נ"ע בדברי תורתו) - נעשית כלי (למילוי בקשתו ותשוקתו כילד) - "וירא אליו הוי'" בפועל, וכידוע⁴⁹ ש"וירא אליו

ובתורה עצמה גילוי הדרגות הנעלות ביותר באלוקות הוא בפנימיות התורה (הקשורה עם סתים דקוב"⁴⁴), "אילנא דחיי, דלית תמן לא קשיא מסטרא דרע כו"⁴⁵, ושם מדובר בגלוי בנוגע לאלוקות וייחודים עליונים וכו' (מה-שאינ-כן נגלה תורה הוא כפי שהתורה משתלשלת ומתלבשת ב"דברים גשמיים וענייני עולם הזה כו"⁴⁶, עד ב"אילנא דטוב ורע, דאיהו איסור והיתר כו"⁴⁵).

ובפנימיות התורה עצמה - הרי זה בהדגשה

34) תפילת העמידה.
35) תניא פל"ו (מו, א).
36) בהבא להלן - ראה בארוכה לקו"ש חט"ו עמ' 232 ואילך. וש"נ.
37) שבת קלח, ב.
38) ש"א טז, יח.
39) סנהדרין צג, ב.
40) סוטה לח, א. סנהדרין ס.א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ב.
41) כס"מ הל' עכו"ם פ"ב ה"ז. פרדס שי"ט. מו"נ ח"א פס"א ואילך. עיקרים מאמר ב פכ"ח.
42) סוטה שם. סנהדרין שם. וראה לקו"ש שם עמ' 234 הערה 38. וש"נ.
43) עירובין יג, ב.
44) ראה זוהר שבהערה 31.
45) רע"מ נשא קד, ב. הובא ונתבאר באגה"ק סכ"ו.
46) תניא פ"ד.

47) ראה שיחת ליל ב' דחה"ס תרצ"ז (נדפסה בס' השיחת תרצ"ו - חורף ה'ש"ת עמ' 165).
48) ברכות מח, רע"א. וראה לעיל הערה 7.
49) סד"ה וירא עטר"ת (עמ' עח).

לפרסם אלוקות בכל מקום

השליחות: להביא את הגילוי דלעתיד לבוא

..וכפי שהיה בפועל בעבודתו של היהודי הראשון, אברהם אבינו, כפי שמביא רש"י שאברהם אמר "כשלקחני מבית אבי היה אלוקי השמים ולא אלוקי הארץ, שלא היו באי עולם מכירים בו ושמו לא היה רגיל בארץ", ואחר כך "הרגלתי בפי הבריות", ונהיה "אלוקי השמים ואלקי הארץ". עד שפעולתו של אברהם בעולם הייתה באופן של "ויקרא שם בשם הוי' איל עולם", כפי שחז"ל אומרים "אל תקרי ויקרא אלא ויקריא, מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב"ה בפה כל עובר ושב כו", ש"למד לבריות לקרות בשם ה' איל עולם", שהכוונה היא (כפי שחסידות מבארת בארוכה) שלא רק "איל העולם", אלא "איל עולם", שאלקות ועולם הם דבר אחד, כביכול.

ובזה מתבטאת השליחות של כל יהודי, שיפעל את "ויקריא שם בשם ה' איל עולם", להפיץ אלקות בעולם, שכל באי עולם ידעו ש"מלא כל הארץ כבודו".

כאשר מבצעים עניין זה בפועל ומבצעים את השליחות, מביא הדבר לביאת המשיח בפשטות, מכיוון שבביאת המשיח יקיים "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם הוי' לעבדו שכסם אחד", "והייתה להוי' המלוכה", זאת אומרת יהיה בגלוי העניין של "מלא כל הארץ כבודו" בין "כל באי עולם".

וכהוראת נשיא דורנו, שצריך להיות "נרות להאיר", להאיר את העולם באור ואש של הניצוץ יחידה שבכל אחד ואחד, ולא באופן שנשאר במקומו ויש לו חלונות "שקופים אטומים", שממנו אורה יוצא לכל העולם כולו, כפי שהיה בבית המקדש, אלא צריך הוא בפשטות להתרחק מד' אמותיו הפרטיות ולצאת לעולם, ושם לפרסם יהדות ואלקות.

ניצוץ של משיח יצית את חומות הגלות

תוכן עניין זה מפורש במדרש, ש"אחד מכם גולה לברבריא ואחד מכם גולה לסמטריא", וכמבואר בכמה מקומות שהכוונה היא בכדי לקיים שם את השליחות של הפצת היהדות ובירור הניצוצות וגילוי אלקות במקום ההוא, עד לאופן של "ויקריא שם בשם ה' איל עולם", כנ"ל.

ובדורנו זה כולל הדבר במיוחד את עניין הפצת המעיינות חוצה, שזה (כללות העניין של גילוי פנימיות התורה) התחיל בכללות בזמן אשר נהיה "מצווה לגלות זאת החכמה", ועוד יותר – בזמן הבעל שם טוב כאשר התחיל עניין "יפוצו מעיינותיך חוצה", ועוד יותר על-ידי אדמו"ר הזקן, ובפרט לאחר פטרבורג, עד לזמן נשיא דורנו, שאמר שהשליחות של כל יהודי בדור זה היא להפיץ את המעיינות חוצה כפשטו, חוצה שאין חוצה ממנו, עד לשבעים לשון, ואמר שלשם כך יש לצאת ממקומו (כולל – ממדרגתו) וללכת בכל המדינות ובכל המקומות שבעולם שיכול להגיע אליהם, ושם לקיים את השליחות של הפצת היהדות והפצת המעיינות.

ועל-ידי ההתנהגות בדרך של "נרות להאיר", מגלים את הניצוץ בורא שביהודי, ובכלל יהודי הוא ישנו – מביאים את ביטול הגלות, מכיוון שהניצוץ קטן של משיח שבכל אחד ואחד (בח' יחידה שבנשמתו) יש בכוחו להצית את חומות הגלות. . . עד שמכלה אותם לגמרי, ואז בדרך ממילא מתגלה משיח (בחנינת יחידה הכללית) שכבר לפני זה "הנה זה עומד אחר כתליו משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים!"

(משיחת שמחת תורה התשמ"ו. לקוטי שיחות כרך כט, עמ' 364)

לימוד באופן של הבנה והשגה של האדם הלומד [כמובן, תוך זהירות לא להוסיף הסברים וסברות מבחוץ כו', אלא דווקא ביאורים המיוסדים על דרושי חסידות של רבותינו נשיאינו].

וביחד עם זה – לימוד שמביא לידי מעשה, בקיום המצוות בהידור, הן בנוגע לעצמו, והן בנוגע להשפיע על אחרים – ובכללות – בעבודה של יפוצו מעיינותיך חוצה, עד בחוצה שאין חוצה ממנה, ובאופן ש"העמידו תלמידים הרבה", כולל על-ידי התפשטות והתרחבות סניפי ישיבת תומכי-תמימים בכל מקום השייך לזה.

ועל-ידי השתדלות בחינוך והרחבת מוסדות חינוך בכלל, ובמיוחד – על-ידי שמשרישים בילדים (הן בשנים והן בידעיות) – שיהיה נוגע אצלו בנפש שהקב"ה יתגלה אליו, כנ"ל.

(קטעים משיחת שבת פרשת וירא, ט"ו במרחשוון ה'תשנ"א. התוועדות תנש"א, כרך א, עמ' 288-279 – תרגום מאידיש)

הוי"ו הוא בדוגמת הגילוי וראיית אלוקות בשעת מתן תורה⁵⁰ [כיוון שמאברהם התחיל שני אלפים תורה⁵¹, והתחלת יחוד העליון דמתן תורה הוא מאברהם⁵²], ובפרט על-ידי קיום מצוות מילה של אברהם, שהביאה לגילוי של "וירא אליו הוי"ו".

ה. ובנוגע לפועל:

בקשר עם כ"ף מרחשוון הבא עלינו לטובה, צריך להתווסף אצל כל יהודי שלימות בלימוד התורה וכל ענייני עבודה שלו, החל מכך, שתהיה אצלו תשוקה תמידית לאלוקות, וזה יתבטא אצלו בפועל – בהוספה בלימוד התורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה, כולל ובמיוחד – בתורת בעל יום ההולדת.

(50) רק שמושה המשיח הגילוי בכללות נש"י, ואברהם היה הגילוי לו לבד (ד"ה וירא שם).
(51) סנהדרין צ"א ובפרש"י.
(52) ל"ת להאריז"ל ר"פ לך"ך.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 276 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 140 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130